

VENDIM
Nr. 17, datë 10.4.2015
NË EMËR TË REPUBLIKËS
SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	kryetar i	Gjykatës Kushtetuese
Vladimir Kristo	anëtar i	“ “
Vitore Tusha	anëtare e	“ “
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“ “
Gani Dizdari	anëtar i	“ “
Besnik Imeraj	anëtar i	“ “
Fatos Lulo	anëtar i	“ “
Sokol Berberi	anëtar i	“ “

me sekretare Edmira Babaj, në datën 27.1.2015 mori në shqyrtim në seancë gjyqësore mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 56/24 Akti, që i përket:

KËRKUES: Shpresa Kekezi, Teri Kekezi, Bledar Lasku

SUBJEKTE TË INTERESUARA: Agjencia e Kthimit dhe Kompensimit të Pronave

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtuësëm me Kushtetutën i vendimit nr. 00-2014-55, datë 22.01.2014 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes, Sokol Berberi; mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuarit, i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës; prapësimet me shkrim të subjektit të interesuar, që ka kërkuar rrezimin e kërkesës dhe, diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuarit janë trashëgimtarë të K.L., ish-pronar i një trualli të ndodhur në Tiranë, në rrugën “Muhamet Gjollësja”, të njohur me vendimin nr. 499, datë 21.3.1996 të Komisionit të Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (KKKP), Tiranë. Me vendimet nr. 562, datë 20.5.1996; nr. 705, datë 30.9.1996 dhe nr. 170, datë 30.9.1997 të KKKP-së Tiranë, është vendosur kompensimi fizik i trashëgimtarëve, duke i kompensuar me një sipërfaqe prej 1070 m².

2. Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) në datën 05.10.2007 ka inspektuar zyrën rajonale të KKKP-së Tiranë dhe ka konstatuar se vendimet e sipërpërmendura të KKKP-së janë marrë në kundërshtim me ligjin. Për pasojë, Drejtori i Përgjithshëm i Agjencisë së Kthimit dhe Kompensimit të Pronave (AKKP), pas përfundimit të shqyrtimit administrativ, me vendimin nr. 480, datë 27.11.2007, ka vendosur: “Konstatimin e pavlefshmërisë absolute të vendimeve nr. 562, datë 20.5.1996; nr. 705, datë 30.9.1996 dhe nr. 170, datë 30.09.1997 të KKKP-së Tiranë; kthimin e palëve në gjendjen e mëparshme dhe rivendosjen në vend të të drejtave të shkelura”.

3. Kërkuarit kanë ngritur padi kundër vendimit të Drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, e cila, me vendimin nr. 7086, datë 25.7.2008, ka vendosur, ndër të tjera, pranimin e padisë dhe shfuqizimin tërësisht të vendimit nr. 480, datë 27.11.2007 të AKKP-së.

4. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 241, datë 15.2.2010, ka vendosur ndryshimin e vendimit

nr. 7086, datë 25.7.2008 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe rrëzimin e padisë.

5. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi, me vendimin nr. 00-2012-1554, datë 28.06.2012, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesit.

6. Ky vendim është bërë objekt shqyrtimi në Gjykatën Kushtetuese (Gjykata), e cila, me vendimin nr. 26, datë 24.6.2013, pasi ka konstatuar cenim të procesit të rregullt ligjor, në drejtim të respektimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, e ka shfuqizuar duke e dërguar çështjen për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

7. Pas rishqyrtimit të çështjes, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi, me vendimin nr. 00-2014-55, datë 22.1.2014, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuesit, duke arsyetuar se nuk përmbush kriteret e parashikuara nga ligji, pasi nuk përmban asnjë prej rasteve të cituara në nenin 472 të Kodit të Procedurës Civile (KPC).

II

8. **Kërkuesit** i janë drejtuar Gjykatës duke pretenduar se ndaj tyre është zhvilluar një proces i parregullt ligjor. Sipas kërkuesve është cenuar:

8.1 Standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor, pasi Gjykata e Lartë nuk i ka marrë në shqyrtim pretendimet e ngritura në rekurs, megjithëse ato kishin të bënin me shkelje kushtetuese. Gjykata e Lartë vetëm ka shtuar formalisht shkaqet e rekursit në vendim pa u dhënë përgjigje pretendimeve me natyrë kushtetuese, konkretisht pretendimit në lidhje me kompetencën rishikuese të drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së, të shpallur si antikushtetuese nga Gjykata, dhe pretendimit për fuqinë juridike të vendimit të Këshillit të Ministrave (VKM) nr. 528, datë 13.5.1996.

8.2 Siguria juridike që nga momenti i rishikimit të vendimeve të KKKP-së nga drejtori i Përgjithshëm i AKKP-së, kompetencë e cila është shpallur si antikushtetuese, dhe kjo ka sjellë si pasojë cenimin e të drejtës së pronës. Gjykimet e zhvilluara në Gjykatën e Apelit Tiranë dhe Gjykatën e Lartë kanë lejuar shkeljen e këtyre të drejtave kushtetuese.

9. **Subjekti i interesuar** AKKP-ja, ka prapësuar si vijon:

9.1. Nga pikëpamja e së drejtës procedurale, rishikimi i vendimeve të AKKP-së ka qenë në juridiksionin administrativ dhe kompetencat ligjore të AKKP-së. Procedurat e ndjekura nga drejtori i Përgjithshëm i AKKP rezultojnë të kenë respektuar të gjitha të drejtat kushtetuese dhe ligjore të kërkuesve.

9.2. Vendimet e kthimit dhe të kompensimit të pronës, objekt i shqyrtimit në themel të çështjes, janë miratuar nga KKKP-ja në kundërshtim me ligjin dhe aktet nënligjore të kohës;

9.3. Kërkuesve nuk u është cenuar e drejta për një proces të rregullt ligjor si rezultat i shfuqizimit të vendimeve të KKKP-së nga drejtori i Përgjithshëm i AKKP-së.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

10. Kërkuesit kanë pretenduar se është cenuar standardi i arsyetimit të vendimit gjyqësor, pasi Gjykata e Lartë nuk i ka marrë në shqyrtim pretendimet e ngritura në rekurs, megjithëse ato kishin të bënin me shkelje kushtetuese. Gjykata e Lartë vetëm ka shtuar formalisht shkaqet e rekursit në vendim pa u dhënë përgjigje pretendimeve me natyrë kushtetuese, konkretisht pretendimit në lidhje me kompetencën rishikuese të drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së, të shpallur si antikushtetuese nga Gjykata, dhe pretendimit për fuqinë juridike të VKM-së nr. 528, datë 13.5.1996. Rekursi përmban shkaqe që lidhen me zbatimin dhe interpretimin e dispozitave të caktuara juridike dhe Gjykata e Lartë duhej të shpjegonte pse këto shkaqe nuk janë parashikuar në nenin 472 të KPC-së.

11. Gjykata rithekson se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës si dhe neni 6 i Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ),

përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funkzioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimet nr. 55, datë 18.12.2012; nr. 8, datë 28.2.2012; nr. 8, datë 16.3.2011 dhe nr. 25, datë 10.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Gjykata, kërkesën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar, e ka vlerësuar rast pas rasti, në varësi të rrethanave konkrete të çështjes, duke analizuar nëse vendimet gjyqësore të kundërshtuara e kanë përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimeve të tyre (*shih vendimin nr. 55, datë 18.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Sipas jurisprudencës së Gjykatës, arsyetimi i kufizuar i vendimit të marrë në dhomën e këshillimit nuk e cenon procesin e rregullt ligjor. Kjo formë arsyetimi është tashmë e konsoliduar në praktikën e Gjykatës së Lartë, përderisa shpreh në thelb shkaqet e mospranimit të rekursit, nga ana e kolegjeve të saj, gjatë shqyrtimit të tij paraprak në dhomën e këshillimit. Sikundër për pranimin, ashtu edhe për mospranimin e rekursit, dhoma e këshillimit luan rolin e një filtri të kërkesave që i drejtohen Gjykatës së Lartë. Veprimtaria seleksionuese e dhomës së këshillimit është një veprimtari e domosdoshme në funksion të aksesit në gjykatë vetëm të atyre çështjeve që i parashikon ligji, duke lënë jashtë përzgjedhjes kërkesat e paarsyeshme dhe haptazi të pambështetura në ligj. Sipas këtyre standardeve, kur kërkesat e ligjit për kalimin në seancë nuk janë plotësuar, vendoset për mospranimin e kërkesës dhe ky lloj shqyrtimi paraprak vlerësues është kompetencë vetëm e trupës së gjyqtarëve të Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi dhe nuk mund të bëhet pjesë e kontrollit kushtetues që zhvillon Gjykata (*shih vendimet nr. 34, datë 12.7.2013; nr. 108, datë 3.10.2012 dhe nr. 17, datë 17.5.2011 të Gjykatës Kushtetuese si dhe vendimin nr. 143, datë 7.12.2011 të Mbledhjes së Gjyqtarëve*).

14. Edhe Gjykata Europiane e të Drejtave të Njeriut (GJEDNJ) ka theksuar se “detyrimi që ka gjykata vendase për të arsyetuar vendimet e saj, nuk mund të interpretohet sikur kërkohet arsyetim i detajuar për çdo pretendim të palës ndërgjyqëse. Masa e arsyetimit të vendimit varet nga natyra e vendimit në fjalë” (...). “arsyetimi i kufizuar i dhënë nga Gjykata e Lartë në formulimin e vendimit në dhomë këshillimi, në mënyrë të nënkuptuar evidenton se aplikanti nuk ka ngritur një nga argumentet ligjore të përcaktuara në dispozitën përkatëse të legjislacionit të brendshëm, që është kusht për pranimin e kërkesës. Gjykata vëren se kur një gjykatë e lartë refuzon të pranojë një çështje, për arsye se mungojnë shkaqet ligjore për ngritjen e çështjes, një arsyetim shumë i kufizuar mund të përmbushë kriterin e nenit 6 të Konventës” (*Marini kundër Shqipërisë, datë 18.12.2007, §105-106; Mishgjoni kundër Shqipërisë, datë 7.12.2010, § 51*).

15. Në rastin konkret, vendimi nr. 00-2012-1554, datë 28.6.2012 i Gjykatës së Lartë është shfuqizuar nga Gjykata me vendimin nr. 26, datë 24.06.2013, pasi është konstatuar cenim i procesit të rregullt ligjor në drejtim të respektimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Duke e rikthyer çështjen në Gjykatën e Lartë, Gjykata i dha mundësinë kësaj të fundit të bënte të mundur realizimin e një procesi të rregullt ligjor. Vendimi nr. 00-2014-55, datë 22.1.2014 i Gjykatës së Lartë është vlerësuar nga Gjykata kundrejt respektimit të standardeve të arsyetimit të vendimit gjyqësor, të marrë në dhomë këshillimi, që ka përcaktuar vetë jurisprudenca kushtetuese. Nisur nga ky vlerësim, Gjykata konkludon se në rastin konkret Gjykata e Lartë, pas rigjykimi të çështjes, e ka përmbushur në mënyrë të mjaftueshme detyrimin për arsyetimin e vendimit të saj objekt shqyrtimi.

Bazuar në sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se pretendimi i kërkuarve, në lidhje me cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, është i pabazuar.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të sigurisë juridike

17. Kërkuarët kanë pretenduar, gjithashtu, se është cenuar siguria juridike që në momentin e rishikimit të vendimeve të KKKP-së nga drejtori i Përgjithshëm i AKKP-së, kompetencë e cila është shpallur si antikushtetuese nga Gjykata. Për pasojë, ky cenim i procesit të rregullt ligjor, i lejuar nga Gjykata e Apelit Tiranë dhe Gjykata e Lartë, ka sjellë edhe cenimin e të drejtës së pronës.

18. Gjykata ka theksuar se siguria juridike është ndër elementet thelbësore të shtetit të së drejtës.

Parimi i shtetit të së drejtës ku mbështetet një shtet demokratik, nënkupton sundimin e ligjit dhe mënjanimin e arbitraritetit, me qëllim që të arrihet respektimi dhe garantimi i dinjitetit njerëzor, drejtësisë dhe sigurisë juridike. Parimi i sigurisë juridike përfshin, krahas qartësisë, kuptueshmërisë dhe qëndrueshmërisë së sistemit normativ, edhe besimin te sistemi juridik (*shih vendimet nr. 25, datë 28.4.2014 dhe nr. 20, datë 11.07.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykata e Lartë, për shkak të pozicionit dhe rolit të saj si gjykatë ligji, shqyrton rekursin për pretendime të shkeljes së ligjit material ose procedural, gjë që përbën funksionin kryesor të saj. Ajo analizon çështjen në drejtë të kontrollit të ligjshmërisë dhe bazueshmërisë së vendimeve të ankimuara. Në zbatim të parimit të subsidiaritetit, kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë. Raporti ndërmjet juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur është rasti i shqyrtimit nga ana e kësaj Gjykate i kërkesave individuale, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit (komplementaritetit). Një qëndrim i ndryshëm do ta kthente Gjykatën Kushtetuese në një instancë të zakonshme, gjë që nuk është funksioni i saj (*shih vendimet nr. 52, datë 2.12.2013; nr. 36, datë 25.7.2013; nr. 58, datë 24.12.2012; nr. 19, datë 2.4.2012; nr. 32, datë 28.12.2009 dhe nr. 4, datë 28.2.2006 të Gjykatës Kushtetuese*).

20. Një nga detyrimet që kanë gjykatat e juridiksionit të zakonshëm është edhe zbatimi i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese. Nenet 124 dhe 132 të Kushtetutës shprehin qartësisht në lidhje me forcën detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese mbi të gjitha organet kushtetuese, autoritetet publike, duke përfshirë dhe gjykatat. Zbatimi i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese është detyrim kushtetues; ato kanë fuqi detyruese të përgjithshme dhe janë përfundimtare. Si të tilla, përbëjnë jurisprudencë kushtetuese dhe, për rrjedhojë, kanë efektet e forcës së ligjit. Ky efekt detyrues ka të bëjë si me pjesën urdhëruese, ashtu edhe me pjesën arsyetuese të vendimit. Efekti detyrues shtrihet tek argumentet thelbësore të vendimit, që përbëjnë edhe *ratio decidendi*, eliminimi i të cilave do ta bënte vendimin, në tërësinë e tij, të pakuptimtë. Ndikimi i padiskutueshëm i vendimeve të Gjykatës është i tillë që iu imponon të gjitha organeve shtetërore, duke mos përjashtuar as gjykatat, fuqinë detyruese të arsyetimit të vendimit të saj (*shih vendimet nr. 21, datë 29.4.2010; nr. 14, datë 3.6.2009 dhe nr. 5, datë 7.2.2001 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Me vendimin nr. 27, datë 26.5.2010 (nr. 27/2010) Gjykata, e investuar nga Gjykata e Lartë dhe Avokati i Popullit, ka shpallur si të papajtueshme me Kushtetutën kompetencën e drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për të shqyrtuar kryesisht vendimet e dhëna nga KKKP-ja. Ajo është shprehur në këtë vendim se “kompetenca e drejtorit të AKKP-së për shfuqizimin e vendimeve të ish-KKKP-së, të cilat nuk janë ankimuar brenda afateve ligjore dhe si të tilla kanë marrë formë të prerë, përbën cenim të parimit të sigurisë juridike, pasi zbatimi nga një organ administrativ si AKKP-ja i parimeve të revokimit dhe shfuqizimit të akteve të ish-KKKP-së, që nuk janë akte tipike administrative të një organi tipik administrativ, konsiderohet si ndërhyrje e pajustificuar mbi të drejtat civile të shtetasve”.

22. Vendimi nr. 27/2010 i Gjykatës është shpallur në datën 26.5.2010 dhe ka hyrë në fuqi në datën 5.7.2010, që është dhe data e botimit të vendimit në Fletoren Zyrtare nr. 81. Në rastin konkret, vendimi i Gjykatës së Apelit Tiranë është shpallur në datën 15.2.2010, pra përpara se vendimi nr. 27/2010 i Gjykatës të hynte në fuqi.

23. Neni 76/b i ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese” rregullon efektet juridike të vendimeve, duke sanksionuar se vendimet e kësaj Gjykate që kanë shfuqizuar një ligj apo akt normativ si të papajtueshëm me Kushtetutën ose me marrëveshjet ndërkombëtare, si rregull, sjellin efekte juridike nga data e hyrjes së tyre në fuqi. Si rregull përjashtimor, vendimi ka fuqi prapavepruese, ndër të tjera, ndaj çështjeve që shqyrtohen nga gjykatat, derisa vendimet e tyre nuk kanë marrë formë të prerë.

24. Në përputhje me parashikimet e nenit 449 dhe 451 të KPC-së, vendimi i gjykatës së apelit është i formës së prerë dhe ushtrimi i rekursit ndaj tij pranë Gjykatës së Lartë nuk ka efekt pezullues, me

përrjashtim të rasteve kur kjo e fundit vendos pezullimin e vendimit të rekursuar, në bazë të nenit 479 të KPC-së (*shih vendimet nr. 16, datë 21.3.2014 dhe nr. 56, datë 21.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Gjykata e Apelit Tiranë e ka shpallur vendimin e saj përpara se të hynte në fuqi vendimi nr. 27/2010 i Gjykatës, i cili shfuqizoi dispozitën ligjore që lejonte kompetencën e drejtorit të AKKP-së për shfuqizimin e vendimeve të ish-KKKP-së. Duke qenë se kjo kompetencë e drejtorit të AKKP-së nuk ishte deklaruar antikushtetuese në kohën e gjykimit në apel dhe në datën e shpalljes së vendimit nga gjykata e apelit, kjo e fundit ka zbatuar ligjin e kohës që ka qenë në fuqi. Në këto kushte, bazuar në arsyetimin e mësipërm, Gjykata çmon se nuk ndodhet përpara cenimit të sigurisë juridike, në kuadër të procesit rregullt ligjor. Për rrjedhojë, pretendimi i kërkuësve në këtë drejtim është i pabazuar.

25. Si përfundim, nisur nga jurisprudenca kushtetuese dhe konkluzionet e arritura më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuësve për cenim të procesit të rregullt ligjor, në kuptim të nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6 të KEDNJ-së, janë të pambështetura.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1, shkronja “g”, të Kushtetutës, si dhe të nenit 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës
- Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë pro: Vitore Tusha, Besnik Imeraj, Gani Dizdari, Altina Xhoxhaj, Fatos Lulo

Anëtarë kundër: Bashkim Dedja (kryetar), Vladimir Kristo, Sokol Berberi

MENDIM PARALEL

1. Në çështjen me kërkuese Shpresa Kekezi etj., ndonëse ndaj të njëjtin qëndrim me shumicën për rrëzimin e kërkesës, nuk pajtohem me linjën e arsyetimit të bërë prej saj.

2. Siç rezulton edhe nga rrethanat e kësaj çështjeje, kërkuësit i janë drejtuar edhe më parë kësaj Gjykate, e cila, me vendimin nr. 26, datë 24.6.2013, pasi ka konstatuar cenim të procesit të rregullt ligjor, në drejtim të respektimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, ka shfuqizuar vendimin e Gjykatës së Lartë duke e dërguar çështjen për rishqyrtim në po atë gjykatë.

3. Pas rishqyrtimit të çështjes, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë në dhomë këshillimi, me vendimin nr. 00-2014-55, datë 22.1.2014, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuësit. Për pasojë, ata i janë drejtuar sërish Gjykatës Kushtetuese, duke parashtruar para saj të njëjtat pretendime, konkretisht cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor, për mosmarrjen në shqyrtim të shkaqeve të rekursit, si dhe cenimin e parimit të sigurisë juridike, për mosmarrjen parasysh të vendimit të Gjykatës Kushtetuese që ka shfuqizuar dispozitën ligjore që i jepte të drejtë Drejtorit të Përgjithshëm AKKP-së të rishikonte vendimet e KKKP-ve.

4. Në vendimin nr. 26, datë 24.6.2013 kam mbajtur qëndrim paralel me shumicën, për arsye se edhe pse isha dakord me shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë, nuk isha dakord me linjën e mbajtur në atë vendim, pasi shumica e mbështeti arsyetimin e saj vetëm në faktin se në pjesën hyrëse të vendimit nuk ishin pasqyruar shkaqet e rekursit, çka në vlerësimin tim përbën një qëndrim formal, i cili edhe pse shërben për të ndrequr një mangësi në formulimin e vendimeve nga kolegjet e Gjykatës së Lartë, nuk u shërben aspak kërkuësve për të rivendosur të drejtat e tyre të pretenduara të cenuara. Edhe pse kërkuësit

pretendonin cenimin e parimit të sigurisë juridike, për të njëjtat shkaqe si në këtë gjykim, Gjykata Kushtetuese nuk u shpreh në lidhje me këtë pretendim.

5. Gjykata ka theksuar se kur janë të pranishme pretendime që kanë të bëjnë me shkeljen e parimeve themelore të procesit gjyqësor, si dhe kur këto pretendime gjejnë pasqyrim në materialet e çështjes, atëherë vendimi i Kolegjit për mospranimin e rekursit vë në dyshim të drejtën për një proces të rregullt ligjor (*shih vendimet nr. 19, datë 19.7.2005 dhe nr. 22, datë 6.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*). Kjo, sepse, referuar natyrës së gjykimit kushtetues të kërkesave individuale, kontrolli i respektimit të standardeve kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, është funksion edhe i gjykatave të zakonshme, për më tepër i Gjykatës së Lartë. Ky raport midis juridiksionit kushtetues dhe juridiksionit të gjykatave të zakonshme, kur është rasti i shqyrtimit nga ana e Gjykatës Kushtetuese të kërkesave individuale, në bazë të nenit 131/f të Kushtetutës, udhëhiqet nga parimi i subsidiaritetit (komplementaritetit) (*shih vendimet nr. 19, datë 2.4.2012; nr. 36, datë 25.7.2013 dhe nr. 52, datë 2.12.2013 të Gjykatës Kushtetuese*).

6. Në këtë kuptim, Gjykata Kushtetuese, gjatë shqyrtimit të kërkesave që lidhen veçanërisht me procesin e zhvilluar në Gjykatën e Lartë në dhomën e këshillimit, duhet t'u japë përgjigje pretendimeve të ngritura para saj nga palët në mënyrë që të arrijë në përfundimin nëse pretendimet janë të natyrës ligjore apo kushtetuese dhe, për pasojë, nëse procesi i zhvilluar në Gjykatën e Lartë është kushtetues ose jo. Ndërkohë që qëndrime të tilla formale të Gjykatës Kushtetuese bëjnë që çështjet të rikthehen në Gjykatën e Lartë, ku shqyrtohen sërish në dhomën e këshillimit dhe ku riparohen vetëm aspektet formale të vendimit, çka bën që ato të rikthehen në Gjykatën Kushtetuese me të njëjtat pretendime të ngritura më parë, por që nuk kanë marrë përgjigje nga asnjë gjykatë.

7. Për pasojë, edhe në rastin në fjalë, vlerësoj se Gjykata Kushtetuese, kur ka marrë në shqyrtim kërkesën e parë të paraqitur nga palët (vendimi nr. 26/2013), nuk duhej të ishte ndalur vetëm në shfuqizimin e vendimit për mungesë të shkaqeve, por duhej të kishte evidentuar edhe shkaqet për të cilat procesi i zhvilluar në atë gjykatë ishte jokushtetues, në mënyrë që të evitonte një vendimmarrje tjetër formale të dhomës së këshillimit. Duke qenë se pretendimet e ngritura në kërkesë janë të tilla që i përkasin juridiksionit të zakonshëm gjyqësor, i takonte Gjykatës së Lartë që, në ushtrim të funksionit të saj si gjykatë e ligjit, të interpretonte dispozitat procedurale, që rregullojnë dhe përcaktojnë forcën e një vendimi të formës së prerë, dhe ato ligjore, që parashikojnë fuqinë prapavepruese të vendimit të Gjykatës Kushtetuese, për të arritur në përfundimin nëse në rastin në fjalë jemi para cenimit të parimit të sigurisë juridike.

8. Megjithatë, në kushtet kur Gjykata e Lartë nuk u dha përsëri përgjigje pretendimeve të ngritura nga kërkuessit në rekurs, për arsye që kanë të bëjnë me ekonominë gjyqësore dhe evitimin e një kohëzgjatje të paarsyeshme të procesit gjyqësor, i bashkohem qëndrimit të shumicës për t'u dhënë vetë përgjigje këtyre pretendimeve.

9. Kërkuessit i janë drejtuar Gjykatës Kushtetuese duke pretenduar, mes të tjerash, se pas dhënies së vendimit nga gjykata e apelit dhe gjatë shqyrtimit të çështjes së tyre në Gjykatën e Lartë, kishte hyrë në fuqi vendimi i Gjykatës Kushtetuese, i cili shfuqizoi dispozitën e ligjit për KKKP-në, që parashikonte kompetencën e Drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për të rishikuar vendimet e KKKP-së të formës së prerë.

10. Edhe pse i bashkohem qëndrimit të shumicës se në rastin konkret nuk ka cenim të parimit të sigurisë juridike, vlerësoj se argumentet e dhëna prej saj nuk janë të mjaftueshme. Në rastin konkret, shumica nuk duhej ta kishte trajtuar këtë pretendim në këndvështrim të respektimit të fuqisë detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese, por në këndvështrim të respektimit të parimit të ndalimit të fuqisë prapavepruese të ligjit dhe atë të zbatimit të ligjit material e procedural në kohë. Duke qenë se çështje të tilla të ngjashme mund të bëhen sërish objekt i kontrollit nga kjo Gjykatë, vlerësoj se ajo duhej të ishte ndalur në evidentimin e disa parimeve të përgjithshme të së drejtës.

11. Gjykata ka theksuar se parimi i përgjithshëm që vepron në sistemin e të drejtës është ai i ndalimit të fuqisë prapavepruese të ligjit. Përgjithësi që bëhet nga rregulli i përgjithshëm, duke i dhënë

fuqi prapavepruese vetëm ligjit penal që favorizon pozitën e të pandehurit, synon t'i përgjigjet në mënyrë sa më të shpejtë e të përshtatshme vlerësimeve të ligjvënësit mbi rrezikshmërinë shoqërore të veprimeve apo mosveprimeve të caktuara, si dhe të subjekteve që i kanë kryer apo mund t'i kryejnë ato në të ardhmen. Parimi kushtetues i fuqisë prapavepruese të ligjit penal favorizues duhet respektuar nga të gjitha gjykatat e juridiksionit të zakonshëm, mjafton që fati i çështjes të mos jetë vendosur ende përfundimisht prej tyre. Pra, sigurisht që ky parim duhet të respektohet edhe në gjykimin që mund të zhvillohet në Gjykatën e Lartë, sepse është pikërisht kjo Gjykatë që kontrollon mënyrën e zbatimit të ligjit material dhe procedural nga ana e gjykatave më të ulëta (*shih vendimet nr. 35, datë 20.12.2005 dhe nr. 14, datë 17.4.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

12. Ligji nuk ka fuqi prapavepruese dhe ky është rregulli i përgjithshëm. Fuqia prapavepruese e normave juridike si përjashtim nuk mund dhe nuk duhet të ketë efekt (zbatim) të gjerë, pasi do të shkaktonte pasiguri në marrëdhëniet juridike. Kjo pasiguri do të lindte për shkak se te subjektet e këtyre marrëdhënieve do të krijohej dyshimi se sjelljet e tyre, që janë në pajtim me normat juridike në fuqi, me norma të ardhshme që do të kenë fuqi prapavepruese, mund të konsiderohen të kundërligjshme dhe mbi to mund të zbatohen, për këtë shkak, edhe sanksione.

13. Si përjashtim fuqia prapavepruese e vendimit të Gjykatës Kushtetuese është parashikuar në nenin 76/b të ligjit organik të saj, sipas të cilit "... 2. *Vendimi ka fuqi prapavepruese vetëm: ... b) ndaj çështjeve që shqyrtohen nga gjykatat, derisa vendimet e tyre nuk kanë marrë formë të prerë...*" Ligji organik i gjykatës e lidh zbatimin me fuqi prapavepruese të vendimeve të saj me marrjen formë të prerë të vendimit.

14. Në legjislacionin tonë gjejmë të përdorur si termin i "formës së prerë", ashtu edhe atë "përfundimtar". Përdorimi i shprehjes "i formës së prerë" nuk ka qenë i rastësishëm dhe ai lidhet me natyrën e gjykimit në gjykatat e faktit, që është e ndryshme ajo që zhvillohet në gjykatën e ligjit. Gjykata ka theksuar se gjykimi në Gjykatën e Lartë dallon nga ai në gjykatat e faktit dhe se Gjykata e Lartë ka kompetenca të kufizuara në shqyrtimin e çështjeve, duke qenë kompetente për të vlerësuar nëse gjykatat më të ulëta kanë zbatuar drejt ligjin material e procedural në fuqi.

15. Nëse do t'i referohemi konceptit që kanë përdorur kodet e procedurës për formën e prerë, atëherë ky vendim i përket gjykatës së apelit, ku dhe përfundon gjykimi në fakt i çështjes. Në nenin 451 të KPC-së parashikohet: "*Vendimi i gjykatës merr formë të prerë kur "... c) vendimi i gjykatës është lënë në fuqi, ndryshuar ose është pushuar gjykimi në shkallë të dytë.*" Në përputhje me parashikimet e neneve 449 dhe 451 të KPC-së, rezulton se vendimi i gjykatës së apelit është i formës së prerë dhe ushtrimi i rekursit ndaj tij pranë Gjykatës së Lartë nuk ka efekt pezullues, me përjashtim të rasteve kur kjo e fundit vendos pezullimin e vendimit të rekursuar (*shih vendimet nr. 43, datë 19.7.2012, nr. 56, datë 21.12.2012 dhe nr. 59, datë 24.12.2012 të Gjykatës Kushtetuese*). Kodet e procedurës e lidhin marrjen formë të prerë të vendimit me vendimin e gjykatës së apelit, ku edhe përfundon gjykimi në fakt i çështjes. Sigurisht që në rast se do të dëshirohej të mbahej një qëndrim i ndryshëm, atëherë ligji organik do të kishte përdorur termin "përfundimtar", të cilin e gjejmë në rastin e parashikimit të nenit 131/f të Kushtetutës dhe që lidhet me juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese.

16. Edhe nëse iu referohemi vendimeve të GJEDNJ-së në çështjet Gjyli kundër Shqipërisë dhe Rrapo kundër Shqipërisë, të cilat janë ndalur në interpretimin e termit "formë e prerë" sipas dispozitave procedurale, rezulton se në rastin e parë (Gjyli) nga ana e Qeverisë është pretenduar mosshërimi i mjeteve ligjore dhe për këtë qëllim GJEDNJ-ja është ndalur në interpretimin e këtij termi (linjë që është në përputhje me qëndrimin e Gjykatës tonë në lidhje me nenin 131/f të Kushtetutës). Kurse në rastin e dytë (Rrapo) jemi përpara pretendimit të qeverisë për moszbatimin e një mase të përkohshme të dhënë nga vetë GJEDNJ-ja ndaj shtetit shqiptar dhe për t'i dhënë përgjigje këtij pretendimi, GJEDNJ-ja është ndalur në interpretimin e po të njëjtit koncept. Ky interpretim i GJEDNJ-së nuk është i ndryshëm nga ai që bën Gjykata Kushtetuese në lidhje me shërimin e mjeteve për t'iu drejtuar asaj në kuptim të nenit 131/f të Kushtetutës, për pretendimet për cenimin e të drejtës për një proces të rregullt.

17. Përveç parimit të mësipërm, një parim tjetër i zbatueshëm në rastin konkret, është edhe ai

zbatimit të ligjit në kohë. Sipas këtij parimi, në të drejtën materiale zbatohet ligji në fuqi në momentin e lindjes së mosmarrëveshjes, kurse në të drejtën procedurale, ndryshe nga ajo materiale, ligji i ri ka fuqi edhe për çështjet që janë në gjykim, me përjashtim të rastit kur vetë ai shprehet ndryshe, duke parashikuar dispozita procedurale kalimtare. Për pasojë, në kohën e shqyrtimit të kësaj çështjeje në gjykatat e faktit (shkallë të parë dhe në apel), ligji i zbatueshëm parashikonte kompetencën e Drejtorit të Përgjithshëm të AKP-së për të shfuqizuar vendimet e KKKP-ve. Sigurisht që ky ligj prezumohet kushtetues derisa vendimi i Gjykatës Kushtetuese nuk ka hyrë në fuqi. Është mbi bazën e këtij ligji që gjykatat kanë zgjidhur mosmarrëveshjen e paraqitur para tyre dhe është mbi këtë bazë ligjore që vendimi ka marrë formë të prerë. Në kushtet kur Gjykata e Lartë, si gjykatë ligji, ka detyrimin të kontrollojë mënyrën se si është zbatuar ligji i kohës nga gjykatat e faktit, ajo nuk mund të japë një zgjidhje ndryshe të çështjes, duke zbatuar një ligj të ndryshëm nga ai i kohës kur është zgjidhur mosmarrëveshja.

18. Për sa më sipër, vlerësoj se në rastin konkret gjen zbatim parimi i ndalimit të fuqisë prapavepruese të ligjit dhe parimi i zbatimit të tij në kohë. Bazuar në këto dy parime mbështes qëndrimin tim për rrëzimin e kësaj kërkesë.

Anëtar e: Altina Xhoxhaj

MENDIM PAKICE

1. Për arsye se nuk ndajmë të njëjtin qëndrim me shumicën lidhur me përfundimin e arritur në këtë çështje dhe argumentet mbi të cilat mbështetet ky qëndrim, e çmojmë të rëndësishme të shprehemi me mendim pakice.

2. Kërkesit kanë pretenduar, ndër të tjera, se është cenuar siguria juridike, pasi në kohën e gjykimit në Gjykatën e Lartë (GJL), kompetenca e rishikimit të vendimeve të KKKP-së nga drejtori i Përgjithshëm i AKKP-së ishte shfuqizuar si antikushtetuese dhe GJL-ja ka lejuar lënien në fuqi të vendimit të apelit, ndërkohë që ky i fundit është i mbështetur mbi një dispozitë ligjore të shfuqizuar si antikushtetuese. Shumica e ka vlerësuar të pabazuar këtë pretendim të kërkesve. Duke iu referuar nenit 76/b të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”, ajo e ka konsideruar vendimin e gjykatës së apelit si vendim të formës së prerë. Sipas shumicës, kompetenca e drejtorit të AKKP-së nuk ishte deklaruar antikushtetuese në kohën e gjykimit në apel dhe në datën e shpalljes së vendimit nga gjykata e apelit, kjo e fundit ka zbatuar ligjin e kohës që ka qenë në fuqi (*shih prg.23-24 të vendimit*).

3. Shumica qëndrimin e saj e bazon në interpretimin që i ka bërë nenit 76/2/b i ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”. Sipas kësaj dispozite, vendimi i Gjykatës Kushtetuese (GJK) që ka shfuqizuar një ligj apo akt normativ si të papajtueshëm me Kushtetutën ka fuqi prapavepruese “ndaj çështjeve që shqyrtohen nga gjykatat derisa vendimet e tyre nuk kanë marrë formë të prerë”. Për të sqaruar kuptimin e termave “vendimet e tyre nuk kanë marrë formë të prerë”, shumica u është referuar parashikimeve të neneve 449 dhe 451 të KPC-së dhe ka konkluduar se vendimi i gjykatës së apelit është i formës së prerë dhe ushtrimi i rekursit ndaj tij pranë Gjykatës së Lartë nuk ka efekt pezullues, me përjashtim të rasteve kur kjo e fundit vendos pezullimin e vendimit të rekursuar në bazë të nenit 479 të KPC-së. Ky konkluzion, për rrjedhojë, të çon në qëndrimin se vendimi i GJK-së, që ka shfuqizuar një ligj si antikushtetues, nuk ka fuqi prapavepruese ndaj çështjes që gjykohet në GJL, dhe se kjo e fundit kontrollon vetëm se si është zbatuar ligji i kohës gjatë gjykimit në apel, pavarësisht se ky ligj, pas dhënies së vendimit në apel, mund të jetë shfuqizuar si antikushtetues. Mendojmë se termi “vendimi gjyqësor i formës së prerë”, në kuptim të nenit 76/2/b të ligjit organik të GJK-së nr. 8577, të përmendur më sipër, duke marrë në konsideratë disa standarde kushtetuese të zhvilluara nga jurisprudenca kushtetuese dhe ajo e GJEDNJ-së, duhet të interpretohet në kuptimin e “vendimit përfundimtar”, i cili barazohet me kuptimin e termit “gjë e gjykuar”. Këtë konkluzion e mbështesim në argumentet që jepen më poshtë.

4. Siç është shprehur edhe shumica, zbatimi i vendimeve të Gjykatës Kushtetuese është një detyrim kushtetues për gjykatat e juridiksionit të zakonshëm. Nenet 124 dhe 132 të Kushtetutës shprehën qartësisht në lidhje me forcën detyruese të vendimeve të Gjykatës Kushtetuese mbi të gjitha organet kushtetuese, autoritetet publike, duke përfshirë dhe gjykatat. Si të tilla, ato përbëjnë jurisprudence kushtetuese, kanë fuqi detyruese të përgjithshme dhe janë përfundimtare (*shih prg. 20 të vendimit*).

5. Në bazë të nenit 145 të Kushtetutës: “Kur gjyqtarët çmojnë se ligjet vijnë në kundërshtim me Kushtetutën, nuk i zbatojnë ato. Në këtë rast, ata pezullojnë gjykimin dhe ia dërgojnë çështjen Gjykatës Kushtetuese. Vendimet e Gjykatës Kushtetuese janë të detyrueshme për të gjitha gjykatat.” Kjo dispozitë kushtetuese, në funksion të parimit të kushtetutshmërisë dhe shtetit të së drejtës, e shtrin detyrimin mbi të gjitha gjykatat, duke përfshirë edhe Gjykatën e Lartë. Kjo do të thotë se GJL, nëse gjatë kontrollit që ushtron ndaj vendimit të gjykatës së apelit, konstaton se ligji, mbi bazën e të cilit është bazuar vendimi i apelit, është antikushtetues, ajo ka detyrimin për të mos e zbatuar këtë ligj.

6. GJL-ja, bazuar në nenin 145 të Kushtetutës, me vendimin e datës 26.3.2009, ka vendosur pezullimin e çështjes dhe dërgimin e saj në Gjykatën Kushtetuese për kontrollin e kushtetutshmërisë së neneve 16 dhe 18 të ligjit nr. 9235, datë 29.7.2004 “Për kthimin dhe kompensimin e pronës” i ndryshuar, lidhur me kompetencën e drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për shfuqizimin e vendimeve të KKKP-ve. GJK-ja, me vendimin nr. 27/2010, e ka pranuar kërkesën e GJL-së, pasi e ka vlerësuar si antikushtetuese kompetencën e mësipërme të drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së. Në këtë vendim, Gjykata, ndër të tjera, e ka legjitimuar GJL-në, duke u shprehur: “*Në lidhje me legjitimitimin e Gjykatës së Lartë (në vijim gjykata referuese), Gjykata Kushtetuese çmon se ky organ, në përputhje me nenet 134/1, germa “d” dhe 145/2 të Kushtetutës, mund të ushtrrojë kontrollin e kushtetutshmërisë së normave, me kusht që kushtetutshmëria e tyre të jetë conditio sine qua non për zgjidhjen e çështjes konkrete. [...] Nëse gjykata referuese ka bazë të arsyeshme të vlerësojë se zgjidhja e çështjes nga ana e saj, duke aplikuar ligjin konkret, mund të çojë në cenimin e të drejtave kushtetuese të shtetasve, atëherë ajo autorizohet nga urdhërimi i normës kushtetuese që të referojë çështjen për zgjidhje të problemit të kushtetutshmërisë pranë Gjykatës Kushtetuese*”. Nëse do të nisëhim nga interpretimi se GJL-ja në çështjet civile kontrollon vetëm se si është zbatuar ligji i kohës gjatë gjykimin në apel, pavarësisht se ky ligj pas dhënies së vendimit në apel mund të shfuqizohet si antikushtetues, atëherë kjo mund të çojë në moslegjitimitimin e GJL-së për vënien në lëvizje të GJK-së nëpërmjet rrugës incidentale, sipas nenit 145/2 të Kushtetutës, për arsye të mosplotësimit të kushtit për lidhjen e drejpërdrejtë të zgjidhjes së çështjes me vendimarrjen kushtetuese.

7. Në jurisprudence e saj Gjykata është shprehur se në harmoni me parimin e sigurisë juridike, ligji procedural civil ka sanksionuar edhe parimin e gjësë së gjykuar (*res judicata*), parim i cili pengon dhënien e çdo vendimi të ri mbi atë që është gjykuar. Të njëjtin qëndrim ka mbajtur edhe GJEDNJ-ja, e cila ka nënvizuar se parimi në bazë të të cilit një vendim përfundimtar i formës së prerë është gjë e gjykuar dhe zgjidh mosmarrëveshjen midis palëve me një efekt përfundimtar, është një element themelor i gjykimin të drejtë që garantohet nga neni 6 i Konventës në çështjet civile (*shih çështjen Kehaya dhe të tjerë kundër Bullgarisë, datë 12.1.2006*).

8. Në lidhje me konceptin e “vendimit përfundimtar të formës së prerë”, GJEDNJ-ja është shprehur se sipas raportit shpjegues të Protokollit nr 7, një “vendim është përfundimtar/final” nëse, sipas kuptimit tradicional, ka fituar fuqinë e gjësë së gjykuar (*res judicata*). Ky është rasti kur ai është i përvokueshëm, që do të thotë, kur nuk ka mjete të tjera të zakonshme në dispozicion ose kur palët i kanë konsumuar të tilla mjete, ose kanë lejuar që afati kohor të përfundojë pa i përdorur ato (*shih çështjet Kiiveri kundër Finlandës, 10 shkurt 2015 dhe Nikitin kundër Rusisë, 20 korrik 2004*)¹.

9. Në rastin konkret, në përputhje me jurisprudence e GJEDNJ-së, nuk mund të thuhet se vendimi i apelit është përfundimtar, i paankimueshëm, përderisa kërkesit kishin mjet tjetër të zakonshëm në

¹ Përkthim i Gjykatës

dispozicion (rekursin), të cilin e kanë shfrytëzuar brenda afateve ligjore. Ndryshe nga shumica, vlerësojmë se në çështjen në shqyrtim gjen aplikim përjashtimi i parashikuar në nenin 76/b të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”.

10. Siç u përmend edhe më sipër, Gjykata, me vendimin nr. 27/2010, ka shpallur si të papajtueshme me Kushtetutën kompetencën e drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për të shqyrtuar kryesisht vendimet e dhëna nga KKKP-ja. Ajo është shprehur në këtë vendim se kompetenca e drejtorit të AKKP-së për shfuqizimin e vendimeve të ish KKKP-ve, të cilat kanë marrë formë të prerë, përbën cenim të parimit të sigurisë juridike, pasi zbatimi nga një organ administrativ si AKKP-ja i parimeve të revokimit dhe shfuqizimit të akteve të ish-KKKP-ve, që nuk janë akte tipike administrative të një organi tipik administrativ, konsiderohet si ndërhyrje e pajustificuar mbi të drejtat civile të shtetasve. Gjykata ka arsyetuar se vendimet e AKKP-së për të shfuqizuar vendimet e KKKP-së nuk respektojnë parimin e sigurisë juridike, pasi nuk mund të cenohet situata juridike dhe faktike e palëve e krijuar nga vendimi gjyqësor apo *quasi* gjyqësor i formës së prerë.

11. Nga shqyrtimi i akteve të dosjes rezulton se kërkuesit e kanë parashtruar në rekurs faktin e shpalljes si antikushtetuese të kompetencës së drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për të shqyrtuar e shfuqizuar kryesisht vendime të KKKP-së, por kjo nuk është përfshirë në shkaqet e rekursit në vendimin nr. 00-2014-55, datë 22.1.2014 të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë. Çështja e sigurisë juridike është evidentuar edhe nga Gjykata në vendimin e saj nr. 26, datë 24.6.2013, ku është përmendur mosmarrja në konsideratë nga Gjykata e Lartë e vendimit të saj që ka shpallur si antikushtetuese kompetencën e drejtorit të Përgjithshëm të AKKP-së për të shfuqizuar kryesisht vendime të KKKP-së. Megjithatë, edhe pas rishqyrtimit të çështjes, Gjykata e Lartë duket se nuk e ka mbajtur parasysh këtë vendim të Gjykatës.

12. Vendimi nr. 27/2010 i Gjykatës nuk ishte shpallur ende kur çështja konkrete ka qenë duke u gjykuar në gjykatën e apelit e deri në momentin e dhënies së vendimit nga kjo gjykatë (15.2.2010), por kur çështja është shqyrtuar në GJL (28.06.2012 dhe 22.1.2014) ky vendim i Gjykatës kishte hyrë në fuqi. Megjithatë GJL-ja ka detyrimin të zbatojë vendimet e Gjykatës Kushtetuese, ajo ka lejuar në rastin konkret cenimin e parimit të sigurisë juridike duke mos kontrolluar në lidhje me shtrirjen e efekteve juridike dhe fuqisë prapavepruese të vendimit nr. 27/2010. Pikërisht këtë lloj kontrolli duhej të bënte Gjykata e Lartë, e cila e ka për detyrë të garantojë zbatimin korrekt të ligjit procedural dhe material nga të gjitha gjykatat, në përputhje me Kushtetutën dhe vendimet e Gjykatës Kushtetuese. Rreziku i mosrespektimit të vendimit të Gjykatës Kushtetuese lidhet jo vetëm me faktin se një individ i caktuar i cenohet e drejta kushtetuese për një proces të rregullt ligjor, por edhe me faktin se preket vetë thelbi i funksionimit të shtetit të së drejtës (*shih vendimin nr. 20, 1.6.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

13. Për pasojë, çmojmë se GJL-ja, në funksion të rolit të saj si gjykatë e ligjit për kontrollin e respektimit të standardeve kushtetuese nga gjykatat e të gjitha niveleve, nuk ka zbatuar vendimin e Gjykatës në çështjen objekt gjykimi.

14. Si përfundim, për sa më sipër, vlerësojmë se pretendimi i kërkuesit për cenimin e parimit të sigurisë juridike është i bazuar dhe Gjykata duhej të kishte vendosur shfuqizimin e vendimit të Gjykatës së Lartë.

Anëtarë:

Bashkim Dedja (kryetar), Sokol Berberi